

Storgata på Jessheim en gang før 1920. Rosendal til høyre.

Rosendal

- DET SKJEVE HUSET

Frukten var eiet av søstrene Olsrud fra tidlig på 1920-tallet. Deres far, byggmester Karl Olsrud fra Eidsvoll, hadde kjøpt eiendommen for at døtrene skulle ha eget erhverv. De solgte frukt, drops og sjokolade til flere generasjoner av Ullsøkninger.

Fra starten av var det bakeriutsalg i gården. Carl Fredrik Sundbye hadde sitt bakeri i bakgården. Eiendommen het opprinnelig Rosendal og ble utskilt samtidig med naboeiendommen, hvor Maren Furulund startet manufakturforretning i 1893.

Baker Sundbye var opprinnelig fra Ullensaker, men bodde en periode i Kristiania. Han flyttet tilbake i 1884. I folketellingen fra år 1900 står det at hans to døtre på 17 og 23 år, begge født

i Kristiania, passer butikken. I tellingen er det også oppført to yngre barn, 10 og 15 år, begge født i Ullensaker. Adressen er Trøgstad, datidens navn på Jessheim. Det bodde også flere i gården: salmaker Henrik Næss med frue, og fru Wahlgren med sine to døtre. Hun drev spiseforretning på Gardermoen om sommeren.

Det er tenkelig at baker Sundbye kom hit som baker enten hos landhandler Gotaas eller hos Charles King. Etter en tid kjøpte han tomt og bygde sitt eget bakeri i det som ble Storgata på Jessheim. Historien forteller at det kom to svenske murene til bakeren. De ble enige om oppføring av grunnmur og kjeller. Det endte med at den ene veggene ble 80 cm lengre enn den andre grunnen til dette skal ha vært

at det ble "vel meget skjænk" under byggeprosessen. Hvem som bygde selve huset er ikke kjent, men det kan ha vært den danske byggmesteren Kristian Jørgensen.

Omtrent på samme tid som Frukten kom i gang etablerte urmaker Sverre Lerdahl sin forretning i vestre halvdel av første etasje. Huset fikk et takopp-løft i 1922 og en ny ombygging ca 1950, etter at en av søstrene, Ruth, giftet seg med en snekker fra Eidsvoll. I 2010 ble huset tatt ned, men er gjenoppbygget med det opprinnelige utseendet og en del originale bygningsdetaljer.

(Teksten er skrevet av Erling Werner Ruud, Jessheimbeboer i 87 år!)

Frukten var mitt våpen

Øyvind Mo Larsen er musiker, kunstner og journalist, født og oppvokst på Jessheim. Her er hans historie om "Frukten":

Sommeren 2012 er et minnesmerke i ferd med å reise seg. Nostalgien har satt klørne i sjelen vår, og vi som i løpet av de siste 10 årene har mistet gangbrua, Folkets hus og Jessheim stadion – altså "Idretten" – får et snev av fred i sjela når Frukten er i ferd med å stå opp fra de døde.

Det er jo ikke godtebutikkken "Frukten" som gjenoppstår; vi skjønner at det er et skall fra en svunnen tid som stiger til vær. Men for noen få av oss er det mer enn nok for å få minnene til å begi seg ut på nye tokt: Vi ser for oss 70-tallseskadene på trehjulsykkelen – den gang vi rømte fra Karibakken med lommene fulle av 10-øringer og 25-øringer vi hadde ristet ut av den røde sparegrisen til lillebror; sparegrisen med sprekk i det blå lokket. Vi ristet ut drømmen om et bedre liv. Et liv som ble fylt i posene formet som hvite kremmerhus. Rusten spiker, dundersalt, dundersur, viskelær, sure smokker og all slags himmelsk dekadens, fyt med e-stoffer herfra til evigheten.

Av og til kom vi oss helt til Storgata ved hjelp av egen pedalkraft, men ble som oftest fanget opp av multer, fatter eller naboer som kjente oss igjen der vi hastet av sted, med hørehjerte og pedalrekvens Edvald Boasson Høgen verdig.

Vi var ofte nødt til å snu fordi vi ble fanget, og frihetstrangen måtte stagges til neste tørdag.

Vi ventet utålmodig på neste tokt til delige Frukten – stedet der de eldre guttene klampet med 5-øringer, eller sto og hang med rett lugg, lang hår ved ørene og med slengbuksene dansende rundt leggene. Tore Kværner var visst en av dem som klampet utenfor Frukten. Jeg er sikker på at Bonna hang der også.

Det var et steg inn i ungdomstiden å henge utenfor "Frukten" i Storgata. En rituell handling, på sett og vis. Vi som ville stå og henge, men som egentlig alltid var på drift fordi vi lengtet etter å følge etter bilene som passerte i jevn strøm gjennom Jessheim og videre nordover – eller sørøver.

"Frukten" forsvant, men det gjorde aldri utfarstrangen. "Frukten" var mitt første "land of milk and honey", som amerikanerne kalte Vestkysten i gamle dager. Storgata var min første Route 66. Og "Frukten" består i minnene. "Frukten" er en iatovering i sjela mi. Det er jeg takknemlig for.

Foto til venstre: Søstrene Olsruds gård rett etter ombyggingen i 1922.

Det eldste bildet vi kjenner av Rosendal, trolig ca 1900.

Skateboardbutikken har flyttet ut. Frukten venter på et nytt liv.

Rosendal rett før gjenoppbyggingen er ferdig.

Frukten, også kalt Rosendal, Olsrudgården eller Storgata 16

- Trolig bygget kort etter at eiendommen ble utskilt i 1893
- Regulert til bevaring
- Brukt som forretningsgård og bolig. Har huset bl.a. bakeri, urmakerforretning, frukt og godtebutikk, manufakturforretning og sportsbutikk